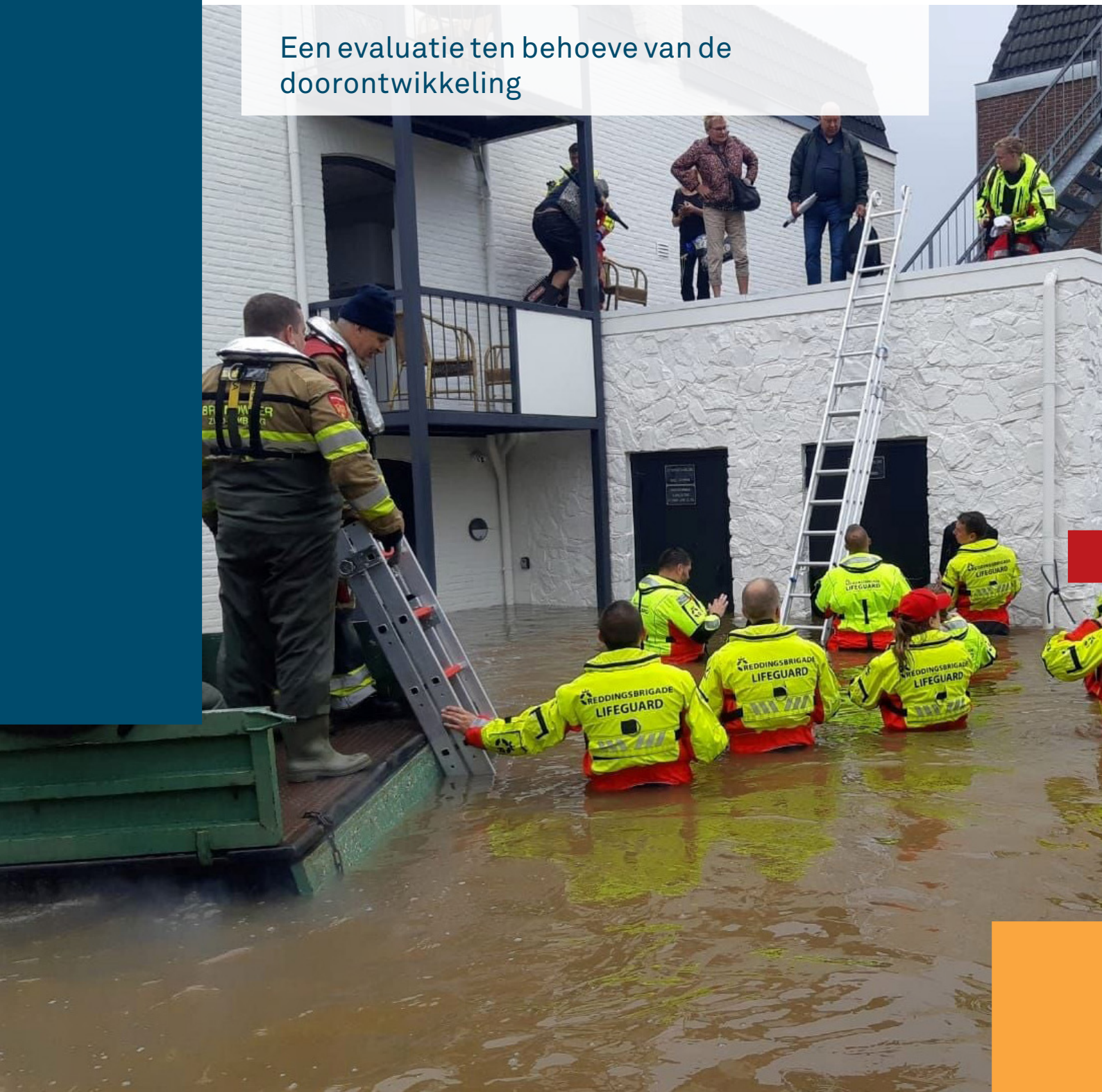

De inzet van de Nationale Reddingsvloot bij de watersnood in Limburg en België

Een evaluatie ten behoeve van de
doorontwikkeling

Nederlands Instituut Publieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV), 2022

Auteurs: M. Bakker, S. Broeder, V. Wijkhuijs, O. Karacan en M. van Duin
Contactpersoon: M. Bakker

Datum: 24 maart 2022

Opdrachtgever: NRV Stuurgroep
Foto cover: Elvira Stok

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

Samenvatting

Op dinsdag 13 en woensdag 14 juli viel er in Zuid-Limburg, de Belgische Ardennen en de Duitse Eifel extreem veel regen. In de nacht van donderdag 15 juli werd de NRV rond 01.00 uur door Veiligheidsregio Zuid-Limburg verzocht om met spoed bijstand te verlenen. De focus van de NRV-inzet was het uitvoeren van verkenningen, het redden van mensen en het evacueren van hulpbehoevenden.

De NRV Stuurgroep heeft het lectoraat Crisisbeheersing van het NIPV (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid) gevraagd om een evaluatie uit te voeren van de inzet van de NRV tijdens de watersnood in Limburg en België. De centrale vraag van het onderzoek luidt: *Hoe verliep de inzet van de NRV en de coördinatie daarvan tijdens het hoogwater in juli 2021 en welke lessen zijn daaruit te trekken met het oog op de doorontwikkeling van de NRV?*

Uit de evaluatie blijkt enerzijds dat er een heel mooie prestatie is geleverd, zowel in Limburg als over de grens in de omgeving van Luik. Velen togen naar Limburg en een deel van hen heeft ook daadwerkelijk een bijdrage kunnen leveren aan de evacuatie van personen. Leden van de reddingsbrigades leverden gezamenlijk met de brandweer een belangrijke bijdrage in enkele van de meest getroffen gebieden. Anderzijds blijkt dat de NRV in juli 2021 nog niet zover was – en gezien de voorgeschiedenis waarschijnlijk ook nog niet zover kón zijn – om een gecoördineerde inzet te plegen. Pas in 2018 was immers met veel moeite een compromis bereikt over de samenwerking tussen de reddingsbrigades en de veiligheidsregio's. De jaren 2020 en 2021 stonden geheel in het teken van de coronacrisis, waardoor de voorgenomen planvorming beperkt aandacht kreeg.

Er zijn diverse lessen te trekken met het oog op de doorontwikkeling van de NRV. Ten eerste geniet de NRV nog weinig bekendheid. De samenstelling (rode eenheden, oranje eenheden en gezamenlijke eenheden) is van bijzondere waarde en is in lijn met het denken over de rol van veiligheidsregio's als netwerkorganisatie. Het vormt echter ook een uitdaging in het maken van operationele afspraken én schept verplichtingen. De discussie over bovenregionale slagkracht is actueel en de NRV verdient een plaats in die discussie. Ten tweede was de NRV in juli 2021 nog niet zover om een gestroomlijnde inzet te kunnen plegen. Er zijn diverse mogelijkheden om ervoor te zorgen dat een inzet van de NRV meer gestroomlijnd zou verlopen. Dat kan door middel van plannen en protocollen, maar ook door in kleinschalig optreden elkaar beter te leren kennen. Voorkomen moet worden om in een te gemakkelijke risico-regelreflex te treden. In hoeverre is het belangrijk om van alles op te tuigen voor een organisatie die sporadisch grootschalig wordt ingezet? Bezie wat centraal via de NRV moet worden opgebouwd en waar beter gebruik kan worden gemaakt van de faciliteiten van veiligheidsregio's. Daarnaast moet er gewerkt worden aan veerkrachtig handelen. Bijvoorbeeld door elkaar (beter) te leren kennen, kennis over overstromingen op te bouwen en te delen, en scenario's gezamenlijk door te nemen en gezamenlijk met elkaar te oefenen. Ten derde is het verstandig om ervoor te zorgen dat een aantal basiszaken goed georganiseerd zijn: duidelijkheid over rollen en taken, alarmeringsprocessen, inzet van de grijze vloot, maar ook het gebruik van C2000 en trekkende voertuigen (ook voor vrijwilligers). Ten slotte is het voor een goede samenwerking tussen eenheden van de brandweer en van de reddingsbrigade belangrijk om de twee werelden (beter) aan elkaar te verbinden.

Daar moet meer in worden geïnvesteerd. Zo kan optimaal gebruik worden gemaakt van elkaars kwaliteiten. De brandweer is sterk in de organisatie van processen, de reddingsbrigade heeft veel inhoudelijke deskundigheid.

Inhoud

	Samenvatting	3
	Inleiding	6
1	De Nationale Reddingsvloot	8
1.1	Het ontstaan	8
1.2	De organisatie	9
1.3	De kwaliteitsimpuls	11
2	Hoogwater in Limburg	14
2.1	Hoogwater en verzoek om bijstand	14
2.2	De rol van de NRV	15
3	De inzet van de NRV	18
3.1	Alarmering	18
3.2	Bevoegdheden en verantwoordelijkheden	19
3.3	Leiding en coördinatie	21
3.4	Operationele bijdrage	25
3.5	Nazorg en financiële afwikkeling	27
4	Conclusies en aanbevelingen	29
4.1	Ter inleiding	29
4.2	Conclusies per thema	30
4.3	Lessen met het oog op de doorontwikkeling van de NRV	31
	Bijlage 1 – Respondenten	33
	Bijlage 2 - Kleine lessen	35

Inleiding

Aanleiding

Op dinsdag 13 en woensdag 14 juli viel er in Zuid-Limburg, de Belgische Ardennen en de Duitse Eifel extreem veel regen. Op sommige plaatsen viel op deze twee dagen zelfs meer dan 150 millimeter, dat twee keer de normale neerslaghoeveelheid van de maand juli is. Deze grote hoeveelheid regen viel op een al verzadigde bodem, waardoor beken en rivieren buiten hun oevers traden.

Op woensdag 14 juli werd het actiecentrum van de Nationale Reddingsvloot (NRV) geïnformeerd door het Watermanagementcentrum van Rijkswaterstaat over de extreem hoge waterstand die de Maas de volgende dag zou kunnen bereiken.¹ Het NRV-actiecentrum besloot daarop proactief aan de slag te gaan en startte met het in kaart brengen van de gebieden die door overstromingen bedreigd zouden kunnen worden.² Daarnaast liet de NRV de veiligheidsregio's in Limburg weten klaar te staan om bijstand te verlenen als dat gewenst zou zijn.

In de nacht van donderdag 15 juli werd de NRV rond 01.00 uur door Veiligheidsregio Zuid-Limburg verzocht om met spoed bijstand te verlenen. De focus van de NRV-inzet was het uitvoeren van verkenningen, het redden van mensen en het evacueren van hulpbehoevenden. Omdat in België de overstromingsproblematiek ook ernstig was, vertrokken in de loop van donderdagmiddag op verzoek van de Belgische autoriteiten een aantal eenheden naar Luik.

In de loop van vrijdagavond verplaatste het waterplateau zich van het zuiden naar het noorden van Limburg. Er volgde opnieuw een inzet van de NRV, dit keer in Veiligheidsregio Limburg-Noord, in de omgeving van Roermond. Op zondagavond 18 juli werd de inzet van de NRV afgerond.

Vraagstelling en doel van het onderzoek

De NRV Stuurgroep heeft het lectoraat Crisisbeheersing van het NIPV gevraagd om een evaluatie uit te voeren van de inzet van de NRV tijdens de watersnood in Limburg en België. De focus van de evaluatie ligt op het verloop van de inzet van de NRV en welke lessen daaruit te trekken zijn. De doelstelling van het onderzoek is in kaart te brengen hoe betrokken partijen terugkijken op de inzet van de NRV en de coördinatie daarvan tijdens de verschillende fasen van de watersnood in Limburg en België.

---

¹ Het NRV-actiecentrum coördineert de bemensing voor de inzetten en de bijbehorende aflossing.

² Het ging hierbij om gebiedsverkenning, het vaststellen van aanlandplaatsen, het uitwerken van kaarten en het voorbereiden van reddingseenheden op een eventuele inzet.

De centrale vraag van het onderzoek luidt:

Hoe verliep de inzet van de NRV en de coördinatie daarvan tijdens het hoogwater in juli 2021 en welke lessen zijn daaruit te trekken met het oog op de doorontwikkeling van de NRV?

Voor de beantwoording van deze hoofdvraag onderscheiden wij de volgende deelvragen:

- > Hoe verliepen het alarmeringsproces van de NRV en de besluitvorming en afstemming tussen de veiligheidsregio's, het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) en het NRV-actiecentrum?
- > Hoe verliepen de besluitvorming en afstemming over de inzet in de omgeving van Luik tussen het LOCC en het NRV-actiecentrum?
- > Hoe verliep de samenwerking tussen de reddingsbrigades en de brandweer?
- > Hoe verliep de informatie-uitwisseling tussen de betrokken partijen?
- > Welke bijdrage hebben ingezette eenheden geleverd en wat heeft die betekend voor de uitvragende instanties (Veiligheidsregio Zuid-Limburg, Veiligheidsregio Limburg-Noord en de betreffende instantie uit België)?
- > Op welke wijze is nazorg geboden en hoe is deze ervaren? Hoe zijn de financiële aspecten van de inzet afgewikkeld en hoe hebben partijen dit ervaren?
- > Wat waren bij de inzet sterke punten, en wat waren verbeterpunten die in de doorontwikkeling van de NRV aandacht behoeven?

Aanpak

Ten behoeve van de evaluatie hebben wij met 32 personen gesproken die betrokken waren bij de inzet van de NRV. De respondentenlijst is opgenomen in bijlage 1. Daarnaast zijn diverse documenten geraadpleegd over de organisatie en werkwijze van de NRV. Ook is gebruikgemaakt van interne evaluaties die direct na de inzet door de NRV zijn uitgevoerd.

Onze bevindingen uit de reeks gesprekken en documenten zijn voor feedback voorgelegd aan de NRV Stuurgroep, waarna de voorliggende rapportage is opgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 biedt een beschrijving van de NRV. Er wordt onder meer ingegaan op het ontstaan van de NRV, de organisatie en de kwaliteitsimpuls. In hoofdstuk 2 wordt het feitenrelaas van de inzet van de NRV in Limburg en België gegeven. In hoofdstuk 3 wordt de inzet beschouwd aan de hand van de hierboven genoemde deelvragen. Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en aanbevelingen.

1 De Nationale Reddingsvloot

In dit hoofdstuk gaan we kort in op het ontstaan van de Nationale Reddingsvloot en op de wijze waarop deze vloot is georganiseerd. Daarnaast wordt de kwaliteitsimpuls beschreven die in 2018 is ingezet.

1.1 Het ontstaan

De Watersnoodramp van 1953 was voor de Nederlandse regering aanleiding om een Nationale Rampenvloot in het leven te roepen. De oprichting werd mogelijk dankzij financiering vanuit het Nationaal Rampenfonds. In 1993 vond een eerste grote inzet van de Nationale Rampenvloot plaats bij de watersnood in Limburg, Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel. Nadien is de vloot ook in 1995 ingezet bij overstromingen in het zuiden van Nederland.

In 2012 veranderde de naam van de Nationale Rampenvloot in Nationale Reddingsvloot (NRV). De vloot wordt primair ingezet voor het verkennen, redden en evacueren van mens en dier bij overstromingen. Daarnaast kan op verzoek van de veiligheidsregio de eigen reddingsgroep (vier à vijf boten) regionaal worden ingezet bij andere watergerelateerde calamiteiten of bij evenementen in, op of rond het water.

In 2016 en 2017 werd een voorstel ontwikkeld om te komen tot een regionale Reddingsvloot die tot nationaal niveau opschaalbaar is en onder de verantwoordelijkheid valt van de veiligheidsregio's. Dit voorstel had tot doel om veiligheidsregio's er bewust van te maken dat de NRV ook regionaal inzetbaar is. In 2017 werd door het Veiligheidsberaad hiermee ingestemd. Sinds 2018 onderhouden de veiligheidsregio's met een overstromingsprofiel samen met de reddingsbrigades (verenigd in Reddingsbrigade Nederland) de NRV. Voorstellen over de inrichting van de NRV werden op 15 juni 2018 besproken in een vergadering van de Raad van Directeuren Veiligheidsregio (RDVR, thans RCDV). In die vergadering werd overeenstemming bereikt over de taken en kwaliteitseisen van de NRV, het takenpakket van de zogenoemde Landelijke Voorziening Reddingsvloot (LVR, zie kader) en een tweejarig impulsprogramma onder aansturing van de Stuurgroep NRV.

Landelijke Voorziening Reddingsvloot

De Landelijke Voorziening Reddingsvloot (LVR) faciliteert en ondersteunt de veiligheidsregio's bij de invulling en het op peil houden van de vakbekwaamheid van hun reddingsgroep. De LVR doet vanuit haar rol ook voorstellen gericht op het verbeteren van de kwaliteit van de vloot en de professionalisering. Het NIPV maakt als gedelegeerd opdrachtgever namens de regio's afspraken met Reddingsbrigade Nederland over de dienstverlening van de LVR. Taken voor de LVR zijn onder andere het organiseren van een driejaarlijkse pelotonoefening, het onderhouden van een loketfunctie voor veiligheidsregio's en het borgen van de inzet van reddingsbrigade-eenheden.

1.2 De organisatie

De NRV telt 88 eenheden die inzetbaar zijn bij grootschalige watercalamiteiten en overstromingen. De eenheden worden geleverd door de 22 veiligheidsregio's met een overstromingsrisico; elke regio voorziet in vier eenheden. In figuur 1.1 wordt de samenstelling van de reddingseenheden per veiligheidsregio weergegeven. Van de 22 veiligheidsregio's zijn er zes waarvan de reddingseenheden worden geleverd door de brandweer, tien waarvan de reddingseenheden door reddingsbrigades worden geleverd en zes waarvan de reddingseenheden door de brandweer en de reddingsbrigade gezamenlijk worden geleverd.

Nationale Reddingsvloot (NRV)

Samenstelling NRV reddingsgroep per Veiligheidsregio (2018)

1 Groningen

2 Fryslân

3 Drenthe

4 IJsselland

5 Twente

6 Noord- en Oost-Gelderland

7 Gelderland-Midden

8 Gelderland-Zuid

9 Utrecht

10 Noord-Holland-Noord

11 Zaanstreek-Waterland

12 Kennemerland

13 Amsterdam-Amstelland

14 Gooi en Vechtstreek

15 Haaglanden

16 Hollands-Midden

17 Rotterdam-Rijnmond

18 Zuid-Holland-Zuid

19 Zeeland

20 Midden- en West-Brabant

21 Brabant-Noord

22 Brabant-Zuidoost

23 Limburg-Noord

24 Zuid-Limburg

25 Flevoland

Figuur 1.1 Samenstelling van de Nationale Reddingsvloot

Bron: www.nationalereddingsvloot.nl

Taakstelling NRV

De NRV heeft drie kerntaken:

1. Het onderzoeken en verkennen van een overstromingsgebied op bereikbaarheid en mogelijke aantallen slachtoffers en evacués.
2. Het evacueren en redden van mens en dier in het overstromingsgebied, waarbij de focus ligt op niet- en verminderd zelfredzamen.
3. Het ondersteunen van hulpverleningsdiensten bij het verplaatsen van mensen, materiaal en middelen.

Inzetstructuur

De structuur van de NRV is gericht op de inzet van vaartuigen. De kleinste schaal betreft een reddingseenheid, bestaande uit een vaartuig met schipper (die de leiding over de eenheid heeft), twee opstappers en een chauffeur. Minimaal vier reddingseenheden vormen samen een reddingsgroep, die aangestuurd wordt door een Leider Reddingsgroep. Een viertal reddingsgroepen samen vormt een peloton. Elk peloton (16 boten) wordt geleid door minimaal drie Ovd's van de NRV. Een Ovd-NRV kan een Ovd-B (brandweer) of Ovd-Red (reddingsbrigade) zijn. Afhankelijk van het inzetgebied en het aantal CoPI's (soms zijn er meerdere tegelijk actief in het effectgebied) wordt de commandostructuur verdeeld en ingericht. Er zijn in totaal vijf pelotons (zie figuur 1.2).

Figuur 1.2 Pelotons van de Nationale Reddingsvloot

Bron: www.nationalereddingsvloot.nl

Ter ondersteuning van de inzet van de reddingseenheden heeft de NRV een actiecentrum dat zorgdraagt voor ondersteuning op onder andere het gebied van operatiën, informatiemanagement en communicatie. Het NRV-actiecentrum is onderdeel van de LVR en wordt bemenst door leden van Reddingsbrigade Nederland en brandweerpersoneel.

1.3 De kwaliteitsimpuls

Zoals hierboven is beschreven, bestaat de NRV uit vaartuigen en mensen van de brandweer, de reddingsbrigade of een combinatie van beide. De vloot is daarmee divers georganiseerd. Ten behoeve van de opstart, kwaliteitsontwikkeling en vakbekwaamheid van de NRV werd in 2018 een tweejarig programma geïnitieerd.

Het jaar 2018

In de tweede helft van 2018 werd een start gemaakt met de uitvoering van de besluiten van de RDVR door een operationele kerngroep op te richten. Door de operationele kerngroep is nagedacht over de wijze waarop de ambities van de NRV zouden kunnen worden omgezet naar een werkplan.

Door Reddingsbrigade Nederland werd ondertussen gewerkt aan de vorming van de LVR. Ook werd er contact gelegd met veiligheidsregio's en reddingsbrigades. Voor het vastleggen van een samenwerkingsverband in het kader van de NRV werden samenwerkingsovereenkomsten opgesteld voor de levering van één of meerdere reddingseenheden. De realisatie van deze overeenkomsten verliep niet eenvoudig: zo was er soms behoefte aan maatwerkovereenkomsten. Zestien veiligheidsregio's besloten uiteindelijk om in het kader van hun NRV-taak samen te werken met Reddingsbrigade Nederland. In 2018 werden 12 van de 16 convenanten ondertekend.³ Een positieve bijvangst van de totstandkoming van de convenanten was dat met meerdere veiligheidsregio's op bestuurlijk niveau een relatie werd opgebouwd. Op operationeel niveau was er in sommige veiligheidsregio's intensief contact tussen de betrokken reddingsbrigades en de betreffende veiligheidsregio, terwijl dit contact er in andere veiligheidsregio's nog niet of nauwelijks was. Met de zes veiligheidsregio's die hun NRV-taak in eigen beheer hadden vormgegeven (dus een rode vloot met eigen materieel en personeel), was het contact minimaal.

Het jaar 2019

In 2019 werd een begin gemaakt met de planning-en-controlcyclus van de NRV. Een belangrijk moment hierin was de ondertekening van de beheersovereenkomst van de LVR. Die overeenkomst vormt de basis voor het beheer van de NRV. Daarnaast werden in 2019 nog eens vijf convenanten tussen Reddingsbrigade Nederland en veiligheidsregio's afgesloten en werd er gewerkt aan het versterken van de banden met de veiligheidsregio's en reddingsbrigades. Uit die contacten bleek dat er verschillen waren in de uitvoering van de convenanten. Hoewel in alle convenanten beschreven staat dat eenheden de beschikking dienen te hebben over C2000-apparatuur, bleek dit niet in alle veiligheidsregio's vanzelfsprekend te zijn. Bij de ene veiligheidsregio krijgen eenheden de apparatuur permanent ter beschikking, terwijl door andere veiligheidsregio's apparatuur alleen beschikbaar werd gesteld voor NRV-oefeningen en -inzetten.

Na de eerste ideeën over het impulsprogramma in 2018 was de wens voor 2019 om meer handen en voeten te geven aan de inhoud. Voor een verdere uitwerking werden twee multidisciplinaire werkgroepen gevormd. De werkgroep 'opleiden, trainen en oefenen' had als doel om een meerjarig oefen- en trainingsprogramma voor de NRV op te zetten. Uitgangspunt daarbij was dat er jaarlijks twee bovenregionale oefeningen zouden

³ In het convenant zijn onder andere afspraken vastgelegd over de levering van reddingseenheden voor de regionale NRV-reddingsgroep en over het verstrekken van een C2000-licentie en C2000-randapparatuur.

plaatsvinden, waarbij steeds één van de vijf pelotons betrokken zou zijn. De werkgroep 'kwaliteit en planvorming' richtte zich op de ontwikkeling van de kwaliteit en professionaliteit van de inzetdoctrine en het materieel. In de loop van het jaar werd vanuit de LVR nog een derde werkgroep in het leven geroepen: de werkgroep 'alarmering en verbindingen'. Deze werkgroep richtte zich op een alarmeringsprotocol voor de NRV-eenheden en de beschikbaarheid van C2000.

Voor de bemensing van de werkgroepen was het belangrijk dat zowel mensen met een brandweer- als reddingbrigadeachtergrond deel zouden nemen. De start van de werkgroepen werd gekenmerkt door kennismaken met elkaar, maar ook met de vloot. Daarnaast werd door de werkgroepen gezocht naar de vorm, rol en bedoeling van de opdracht. Niet iedereen had dezelfde opvatting over hoe de NRV precies moest worden vormgegeven. Als onderdeel van dat proces werd door de projectleiders van de werkgroepen en de coördinator NRV in de zomer van 2019 de missie van de NRV geformuleerd; later volgden strategische doelstellingen geformuleerd door de werkgroepen.

Missie en strategische doelstelling kwaliteitsimpuls Nationale Reddingsvloot

De missie van de NRV is om bij overstromingen en grote incidenten op het water een bijdrage te leveren aan de normalisatie van de maatschappij. De NRV draagt hieraan bij door het verrichten van reddingen en evacuaties na een verkenning van het inzetgebied. Daarnaast kan logistieke ondersteuning worden geboden aan andere diensten, door bijvoorbeeld te voorzien in eerste levensbehoeften of controle van dijken.

Voor de kwaliteitsimpuls van de NRV zijn de volgende strategische doelen geformuleerd:

1. De NRV is ingebed in de crisisorganisatie.
2. De kwaliteitseisen en kwaliteitsverbetering van de NRV zijn duurzaam geborgd.
3. De NRV is interoperabel en werkt als één geheel.
4. NRV-deelnemers zijn (eenduidig) vakbekwaam.
5. De NRV is 24/7 inzetbaar.

Door de werkgroepen werd 2019 vooral benut als onderzoeksfase, waarbij procedures en protocollen van de brandweer en reddingsbrigade werden verzameld en waar nodig en mogelijk geactualiseerd. Door de werkgroep 'alarmeringen en verbinden' werd onder andere een werkwijze voorgesteld voor de alarmering van NRV-eenheden en zijn etherdisciplines en standaardberichten vergeleken. De werkgroep 'kwaliteit en planvorming' bracht in kaart wat de NRV kan, wanneer en waarvoor de NRV ingezet kan worden en waar de eenheden en bemanning aan moeten voldoen. De werkgroep 'opleiden, trainen en oefenen' werkte aan planvorming voor het eenduidig vakbekwaam krijgen en houden van de NRV-eenheden.

De jaren 2020 en 2021

Begin 2020 werd door de NRV Stuurgroep het werkplan 2020 'In verbinding' vastgesteld. De ambities om de organisatie weer een stap verder te brengen waren aanwezig, maar de coronapandemie gooide roet in het eten. De afronding van de kwaliteitsimpuls in 2020 bleek niet meer haalbaar, waardoor besloten werd het impulsprogramma te temporiseren. Het werkplan 2020/2021 werd opgesteld, dat de overgang markeert van fase 1 (de onderzoeksfase) naar fase 2 (de uitvoeringsfase).

In fase 2 dienen vijf producten te worden opgeleverd:

1. Het opleidings- en oefenbeleidsplan dat handvatten biedt voor de vakbekwaamheid van reddingsbrigade- en brandweereenheden.
2. Een uitwerking van de crisisstructuur.
3. Het handboek NRV met operationele planvorming.
4. De instructiemodule NRV voor de Ovd-Brandweer en Ovd-Reddingsbrigade en de Leider Reddingsgroep.
5. De borging van ondersteunende systemen binnen Reddingsbrigade Nederland, waaronder het alarmeringssysteem, een datacentrum en verbindingsmiddelen zoals C2000.

2 Hoogwater in Limburg

In dit hoofdstuk beschrijven wij op hoofdlijnen de gebeurtenissen tijdens het hoogwater in Limburg.

2.1 Hoogwater en verzoek om bijstand

Hoogwater

Op maandag 12 juli wordt het LOCC in een briefing bijgepraat door het weerimpactteam over de weersvoorspellingen en de komst van noodweer. Hoeveel regen er zal vallen en waar deze precies terecht zal komen, is op dat moment nog onduidelijk, maar door het KNMI is voor de provincie Limburg code geel afgegeven in verband met de verwachte regenval. Op dinsdag 13 juli valt er inderdaad extreem veel regen in Zuid-Limburg, alsook in de Belgische Ardennen en de Duitse Eifel. Door de grote hoeveelheid regen in korte tijd lopen straten en kelders onder water, wat leidt tot een groot aantal meldingen van wateroverlast. Brandweereenheden van Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden ingezet voor het leegpompen van kelders en putten die onder water zijn gelopen. Diezelfde avond schaal Veiligheidsregio Zuid-Limburg op naar GRIP 2. Ook op woensdag 14 juli blijft het hard doorregenen. Op sommige plaatsen valt gedurende deze twee dagen meer dan 150 millimeter regen, wat twee keer de normale neerslaghoeveelheid van de maand juli is. Vele beken en rivieren treden buiten hun oevers.

Woensdag rond 14.15 uur schaal Veiligheidsregio Zuid-Limburg op naar GRIP 4. Verwacht wordt dat de gemeenten Meerssen, Vaals, Valkenburg en Gulpen-Wittem, die in het stroomgebied van de Gulp en de Geul liggen, overlast zullen gaan ondervinden van het hoge water. De landelijke coördinator van de NRV verneemt via P2000 (het communicatienetwerk van de hulpdiensten) dat Veiligheidsregio Zuid-Limburg naar GRIP-4 is opgeschaald. Omdat een vooralarm uitbleef en de landelijk coördinator wilde voorkomen dat eenheden – mogelijk in de nacht – zouden worden verrast door een acute alarmering, is er besloten om voor peloton 3 (Zuid-West) en 5 (Zuid) een WhatsApp-groep aan te maken. Hieraan zijn ook de RVR-coördinatoren van de reddingsbrigade toegevoegd. In de app wordt medegedeeld dat Veiligheidsregio Zuid-Limburg is opgeschaald naar GRIP 4 in verband met het hoogwater en dat dit mogelijk betekent dat de NRV zal worden verzocht om bijstand.

Verzoek om bijstand

Een mogelijke inzet van de NRV komt dichterbij, wanneer het Watermanagementcentrum Nederland van Rijkswaterstaat het NRV-actiecentrum informeert over de extreem hoge waterstand die de Maas de volgende dag zou kunnen bereiken. Het NRV-actiecentrum besluit om alvast enkele voorbereidende werkzaamheden uit te voeren. Zo worden de gebieden die door overstromingen worden bedreigd in kaart gebracht. Om een eventuele inzet te bespoedigen verzoekt de landelijk coördinator NRV - via het LOCC - Veiligheidsregio Zuid-Limburg om een vooralarm, om eenheden ervan bewust te maken dat zij in de aankomende 24 uur gealarmeerd kunnen worden. Dan kunnen zij zich voorbereiden en alles

uitrukgereed maken, zodat zij na alarmering binnen 60 minuten kunnen uitrukken. Het LOCC is gevraagd om hierin zijn bovenregionale coördinerende taak te vervullen.

Op verzoek van Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden 68 militairen ingezet voor onder andere het vullen van zandzakken, het vrij houden van wegen en het evacueren van inwoners. Onderwijl wordt door de landelijk coördinator NRV de kans groot geacht dat er in de nacht naar donderdag alsnog om bijstand van de NRV zal worden gevraagd. Hij besluit contact te leggen met de RVR-coördinatoren, zodat zij alvast voorbereidingen kunnen treffen voor een eventuele inzet. Zo worden voer- en vaartuigen vol getankt en wordt materiaal verzameld en schoongemaakt. Ook belt de landelijk coördinator NRV een aantal collega's om te peilen of zij eventueel beschikbaar zijn om het NRV-actiecentrum te bemensen, mocht er daadwerkelijk iets gebeuren.

Donderdagnacht rond 01.00 uur wordt de NRV door de sectie Brandweer van Veiligheidsregio Zuid-Limburg daadwerkelijk gevraagd om bijstand te verlenen. De situatie is niet meer houdbaar. De rivieren de Geul en de Gulp zijn buiten hun oevers getreden, waardoor verschillende gebieden zijn ondergelopen.

2.2 De rol van de NRV

Het NRV-actiecentrum

Nadat de behoefte aan bijstand is geuit, wordt direct het NRV-actiecentrum opgestart. Terwijl geprobeerd wordt om bij Veiligheidsregio Zuid-Limburg te achterhalen waar precies behoefte aan is, wordt een eerste peloton (peloton 5, Zuid) gealarmeerd. Al snel wordt duidelijk dat het peloton niet alle 16 eenheden kan leveren. Eén boot is in onderhoud en twee boten liggen nog in het water. Daarnaast zijn niet alle vrijwilligers beschikbaar, omdat ze de volgende dag gewoon op hun reguliere werk worden verwacht. Hierop wordt besloten om ook een tweede peloton (peloton 3, Zuid-West) te alarmeren.

Het NRV-actiecentrum wordt door twee personen opgestart die in eerste instantie vooral bezig zijn met het mobiliseren van eenheden. Het is een uitdaging om tot een actueel beeld van de situatie te komen, mede omdat het NRV-actiecentrum geen toegang heeft tot LCMS. Om toch aan informatie over de situatie ter plaatse te komen, wordt gebruikgemaakt van persoonlijke contacten. Ook wordt de wens geuit om een liaison van de NRV aan te laten sluiten bij het ROT ter plaatse, maar dit werd geweigerd. De basale informatievoorziening wordt op orde gebracht, nadat informatiemanagers van de veiligheidsregio's Noord-Holland Noord en Kennemerland het NRV-actiecentrum zijn komen ondersteunen en langs die weg toegang tot LCMS wordt verkregen.

De inzet van NRV-eenheden

Donderdagochtend 15 juli reizen 23 eenheden van de pelotons 5 (Zuid) en 3 (Zuid-West) af naar het getroffen gebied. De focus van hun inzet is het uitvoeren van verkenningen, het redden van mensen en evacueren van hulpbehoevenden. De hulpverlening vindt plaats in drie gebieden. Ten eerste in Maastricht bij een aldaar gelegen verzorgingstehuis en op verschillende locaties in een omliggende woonwijk na individuele meldingen. Ten tweede vindt inzet plaats bij meldingen uit de kern van Valkenburg, later volgt ook een inzet in Meerssen. Omdat in België de overstromingsproblematiek ook ernstig is, vertrekt in de loop

van de donderdagmiddag peloton 2 (Noord-West) naar Luik. Zij ondersteunen daar de lokale autoriteiten bij verkenningen en evacuaties.

De 26 eenheden van het peloton 1 (Midden en Noord) verzamelen zich in IJsselstein om later die dag te vertrekken naar Maastricht. De eenheden van het peloton 4 (Oost) staan ondertussen in vooralarm, zodat direct geactiveerd kan worden als er behoefte is aan aflossing van de ingezette eenheden of als op een andere plaats een overstroming zou plaatsvinden waarbij mensen of dieren gered of geëvacueerd moeten worden.

Zuid-Limburg

In Valkenburg hebben de eenheden veel last van de zware stroming van het water. Er kan nauwelijks gebruik worden gemaakt van de meegebrachte boten. Mensen worden vooral geëvacueerd met behulp van tractoren en platte karren.

Op vrijdagochtend 16 juli wordt in overleg met Veiligheidsregio Zuid-Limburg besloten om de inzet van de NRV af te schalen, maar later die dag blijkt toch ondersteuning nodig in de gemeente Meerssen. Een aantal eenheden die onderweg naar huis zijn, keren weer om. Het waterpeil in het gebied blijft stijgen. Er wordt gevreesd voor een dijkdoorbraak bij het Julianakanaal, zodat zo'n 3000 inwoners van Bunde, Voulwames, Brommelen en Geulle zo snel mogelijk hun huis uit moeten totdat de situatie weer veilig is. Een aantal bemanningsleden van de NRV gaat samen met de brandweer langs de deuren om mensen te helpen met evacueren. Andere NRV-eenheden staan paraat.

De inzet in België

België heeft in de nacht van woensdag op donderdag 15 juli via het 'Common Emergency Communication and Information System' (CECIS) een aantal bijstandsverzoeken ingediend. Hierop werd vanuit Nederland aanvankelijk niet ingegaan, maar omdat in België de overstromingsproblematiek ernstig blijkt, vertrekt in de loop van de middag op verzoek van het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) peloton 2 (Noord West) naar Luik. Daar ondersteunt de NRV de lokale autoriteiten bij verkenningen en evacuaties.

Tijdens de inzet lopen de eenheden tegen een aantal knelpunten aan:

- > België kent een andere opschalingsstructuur (lokaal), waardoor het lastig is voor de NRV om goed ingezet te worden.
- > De taalbarrière zorgt ervoor dat informatie-uitwisseling tussen het lokaal bevoegd gezag en de NRV-eenheden ter plaatse stroef verloopt.
- > Het is onduidelijk wat de doelen van de inzet en de lokale behoeften zijn.
- > De gidsen die de reddingsploegen moeten ondersteunen blijken onbekend met het gebied.

De situatie in België is niet vergelijkbaar met de situatie in Limburg. Het water staat in België op sommige plaatsen wel 6 meter boven het normale waterpeil, waardoor mensen vanaf daken en schuren geëvacueerd moeten worden. Sommige dorpen zijn onbereikbaar geworden. De stroomsnelheid van het water in de diverse rivieren is erg hoog, waardoor de risico's tijdens het werken in het gebied erg groot zijn. Het materieel en de eenheden zijn niet voorbereid op dergelijke omstandigheden. Het gebrek aan structuur, aansturing en logistieke ondersteuning maken dat er een flink beroep wordt gedaan op de aanwezige operationele leiding om de situatie op een veilige manier te beheersen.

Noord-Limburg

De NRV legt op eigen initiatief contact met Veiligheidsregio Limburg-Noord met de vraag of er behoefte is aan ondersteuning. De NRV geeft aan dat zijn inzet in het zuiden van Limburg (bijna) is afgerond en dat er capaciteit beschikbaar is. Dit verzoek wordt door

Veiligheidsregio Limburg-Noord afgewezen: er zijn aanvankelijk voldoende eigen boten beschikbaar. Wanneer er zorgen ontstaan over een dijk bij de Prins Willem Alexanderhaven in Roermond, wordt de NRV toch uit voorzorg gevraagd om paraat te staan in de omgeving. Er vinden verkenningen plaats in Roermond en Gennep. De situatie in het noorden van Limburg is kritiek, maar uiteindelijk gebeurt er niets. Op zondagavond 18 juli wordt de inzet van de NRV afgerond.

De inzet in cijfers

De NRV heeft 182 eenheden ingezet. Er zijn vier inzetgebieden aan te wijzen.

- > Zuid-Limburg (Maastricht): 73 ingezette eenheden
- > Zuid-Limburg (Meerssen): 48 ingezette eenheden
- > Limburg-Noord (Roermond): 46 ingezette eenheden
- > Luik (Dendermonde, Anger, Rol Cloosier, Hemeco, Dnee, Fraipoint, Esneux): 15 ingezette eenheden.

De omvang van de inzet wordt geschat op rond de 20.000 uur ter plaatse in Limburg en België en 500 uur in het NRV-actiecentrum.

3 De inzet van de NRV

In dit hoofdstuk beschrijven wij op basis van de interviews, interne evaluaties en documenten onze observaties aan de hand van een vijftal thema's: alarmering, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, leiding en coördinatie, de operationele bijdrage en ten slotte de nazorg en financiële afwikkeling.

3.1 Alarmering

In interne evaluaties en de gesprekken die wij voerden werd vaak gerefereerd aan het zogenoemde 'vooralarm' (zie onderstaand kader). Tijdens de hoogwatersituatie in Limburg zou er geen formeel vooralarm zijn afgegeven.

Het vooralarm

In het *Handboek Inzet NRV eenheden* (2015) staat over de procedure voor het afgeven van een vooralarm het volgende beschreven.

Bij overstromingsgevallen wordt de feitelijke alarmering van de NRV voorafgegaan door een vooralarm. Reddingsbrigade Nederland is de partij die besluit om een vooralarm af te geven aan de eenheden van de NRV. Dit besluit wordt genomen na overleg met het LOCC en na bestudering van gegevens van bijvoorbeeld het KNMI en Rijkswaterstaat. Door Reddingsbrigade Nederland wordt vastgesteld wat de omvang is van het overstromingsgebied en aan welke reddingseenheden een vooralarm wordt uitgegeven. Op basis daarvan wordt de tekst van het vooralarm opgesteld. Nadat eerst de RVR-coördinatoren worden geïnformeerd, worden de NRV-brigades via een email van het vooralarm op de hoogte gesteld. Vervolgens worden de NRV-brigades gebeld (waarbij kan worden verwezen naar de email).

Het vooralarm wordt doorgaans afgegeven voor de duur van 24 uur en is voornamelijk bedoeld om de reddingseenheden in verhoogde staat van paraatheid te brengen. Zodra het besluit wordt genomen om tot feitelijke alarmering over te gaan, worden de eenheden opnieuw telefonisch bereikt (zie *Handboek Inzet NRV eenheden*, 2015, p. 5).

De wijze waarop de reddingsgroepen van een mogelijke inzet vernamen, was in eerste instantie via geruchten: in Whatsappgroepen van reddingsbrigades werd woensdagmiddag gesproken over een mogelijke inzet. Het was ook die woensdagmiddag dat de coördinatoren van de Regionale Voorziening Reddingsbrigade (RVR-coördinatoren) door het NRV-actiecentrum werden gebeld, omdat "er wel eens een verzoek tot inzet zou kunnen komen". De RVR-coördinatoren stelden de eenheden in hun regio hiervan op de hoogte. Het verzoek aan de eenheden was om alvast alles in gereedheid te brengen, waaronder de boten en het materieel. Ook werd ze verzocht die nacht telefonisch bereikbaar te zijn. Door de eenheden werd hieraan gehoor gegeven. Voor wat betreft de vrijwilligers van de reddingsbrigades hadden sommige toevallig vakantie en zouden daarom direct beschikbaar zijn; andere moesten hierover eerst nog contact opnemen met hun werkgever.

Woensdagavond werd door het NRV-actiecentrum nogmaals contact opgenomen met de RVR-coördinatoren, waarna die nacht rond 01.00 uur het daadwerkelijke verzoek vanuit

Veiligheidsregio Zuid-Limburg volgde om naar Limburg te komen. Op dat moment werd op zes verschillende locaties geëvacueerd. De brandweer en defensie waren bezig met het uitvoeren van de evacuatie, maar het water steeg zo snel dat evacueren over de weg niet meer mogelijk was. Op dat moment diende Veiligheidsregio Limburg-Zuid formeel een verzoek om bijstand in bij de NRV. Er werd gevraagd om alle boten te sturen die de NRV tot zijn beschikking had. Omdat in de voorgaande uren al voorbereidingen waren getroffen, stonden verschillende eenheden stand-by. De eerste eenheden konden nog diezelfde nacht rond 03.00 uur richting Limburg vertrekken. Wat hen precies te wachten stond, was echter nog onduidelijk.

Omdat de wijze van alarmering niet helemaal overeenkwam met de procedure zoals die in het handboek beschreven staat, was er volgens sommigen strikt genomen geen sprake van een vooralarm. Een vooralarm kon volgens de afspraken pas worden afgegeven als er een opdracht dan wel verzoek om bijstand lag. Er worden dan immers kosten gemaakt die verhaald moeten kunnen worden. Verschillende personen met wie wij spraken hadden het gevoel dat de eenheden door het lang uitblijven van een verzoek om bijstand halsoverkop hebben moeten acteren, zonder te beschikken over informatie over het gebied dat ze zouden aantreffen en de voorzieningen die daar voor hen aanwezig zouden zijn.

3.2 Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Sinds 1 januari 2018 zijn de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor de inrichting en de instandhouding van de NRV. Dit betekent dat deze samenwerkingsafspraken en verantwoordelijkheden, vastgesteld in convenanten, per veiligheidsregio verschillend zijn ingevuld. Hierdoor verschillen ook de perspectieven van de veiligheidsregio's ten aanzien van de NRV. Gezien de ernst van de situatie in het rampgebied, is er vanuit het brongebied een oproep gedaan aan de NRV om zo snel mogelijk mankracht te leveren. De landelijk coördinator van de NRV heeft hieraan gehoor gegeven door in de nacht (binnen een korte tijd) materieel en hulpverleners te leveren. Tijdens, maar ook na afloop van de inzet van de NRV was er echter discussie over de vraag wie verantwoordelijk was voor de inzet en wie bevoegd was deze inzet aan te vragen.

Bijstand en ondersteuning

Ten aanzien van de aanvraag van bijstand en ondersteuning is het bekend dat er een informele en een formele werkelijkheid bestaat. De veiligheidsregio's hadden op 15 juli activiteiten in LCMS aangemaakt en het was duidelijk dat er behoefte was aan bijstand in Limburg. Met deze informatie is het LOCC bij veiligheidsregio's gaan inventariseren of er ondersteuning beschikbaar was. In dit verband is het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) opgetuigd en in een gat gesprongen om vraag en aanbod goed op elkaar te laten aansluiten. Volgens een respondent werd het LOCC op deze manier "een landelijk ondersteuningspunt voor Limburg, omdat liaisons van verschillende partijen aansloten".

De formele werkelijkheid is vastgelegd in verschillende documenten en een formele aanvraag voor bijstand door een gemeente of een veiligheidsregio dient goedgekeurd te worden door het LOCC.⁴ De eenheden van de NRV vallen onder een procesverantwoordelijke hulpverleningsorganisatie, maar binnen de huidige structuur ontbreken kaders die de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de

⁴ De bijstandsverzoeken van de veiligheidsregio's tijdens het hoogwater zijn pas achteraf geformaliseerd.

(bijstandverzoekende) instantie tijdens een inzet omschrijven. Bij aankomst op de plaats incident lag het commando over de NRV-eenheden in handen van het bevoegd gezag en de daardoor aangewezen leidinggevenden.

De informele werkelijkheid was, zoals dat – soms – gaat, een andere. De formele route werd wel bewandeld, maar tegelijkertijd werden er ook informele routes gevolgd. In deze situatie werd dit gedaan, omdat de NRV geen aansluiting vond bij de crisisstructuur in Limburg. Om de snelheid van het proces te versnellen, werd gekozen om contact op te nemen met (oude) bekenden om onderlangs hulp en bijstand te organiseren. Een respondent illustreert dit als volgt: “er waren korte lijnen tussen functionarissen, omdat betrokkenen elkaar toevallig kenden binnen hun netwerk”.

Ervaringen uit het verleden hebben geleerd dat de informele en formele routes vaak dwars door elkaar lopen, elkaar soms versnellen, maar soms ook tot extra verwarring en frustratie leiden. Deze verwarring wordt door een respondent bevestigd. Zo was er aanvankelijk geen zicht op wat er allemaal speelde en welke organisaties aan het inbellen waren om ondersteuning te bieden. Daarnaast kan natuurlijk ook onderling (buren met elkaar) wat afgesproken worden zonder dat daar allerlei aanvragen of procedures aan ten grondslag liggen. Meestal geschiedt dat binnen de eigen organisatie. Een leidinggevende of iemand met een bepaald specialisme wordt bij de buurgemeente ingezet (ondersteunt zijn burens). Bijstand wordt dus al dan niet langs de koninklijke weg aangevraagd.

Verantwoordelijkheden

Ten aanzien van de verantwoordelijkheden van de bijstandsverlenende partij is – zeker op het eerste gezicht – sprake van een vrij duidelijke situatie. De partij die de bijstand vraagt is, als deze bijstand wordt ingezet, daar verantwoordelijk voor. Deze partij bepaalt immers ook waar, hoe met wat en wie en wanneer de inzet geschiedt. Formeel is dat bij bijvoorbeeld een politie-inzet de operationeel leider of de politiechef onder wiens verantwoordelijkheid de uitvoering van de inzet geschiedt.

In deze casus zijn verschillende voorbeelden te vinden van zaken die schuren met deze uitgangspunten. In dit geval is zowel door de voorzitter van Veiligheidsregio Zuid-Limburg als die van Limburg-Noord op grond van artikel 51 Wet Veiligheidsregio's (Wvr) brandweerbijstand gevraagd. Dat betrof verschillende brandweercapaciteiten, waaronder ook de inzet van de Nationale Reddingsvloot. Voor Zuid-Limburg was dat voor 15 tot en met 17 juli en voor Limburg-Noord voor 16 tot 19 juli. Uit de officiële aanvraag blijken twee zaken. Eenheden dienden rekening te houden met een grote mate van zelfvoorziening. Het verzoek is in afstemming met het LOCC achteraf ingediend. Wel is er al in een vroeg stadium contact geweest met het LOCC over de formalisering van de bijstandsaanvragen. Wat er dus precies wanneer door de regio's is gevraagd, is niet steeds duidelijk. Verder valt op dat de NRV en de brandweer (in ieder geval in de schriftelijke aanvraag) in één aanvraag zitten, terwijl de NRV meer is dan alleen brandweerbijstand. Ook geeft de aanvraag geen zicht op wat er nu precies van wie, wat, waar en wanneer wordt gevraagd.

Uit de gesprekken blijkt dat nagedacht zou moeten worden over de verankering van de NRV als organisatie en de inzet- en registratiecriteria van NRV-eenheden. Veiligheidsregio's kunnen volgens artikel 51 van de Wvr een beroep doen om bovenregionale ondersteuning te bekostigen, maar dit geldt niet voor de NRV. Vanuit juridisch perspectief valt de NRV dan ook buiten de boot, omdat deze organisatie wordt beschouwd als een externe crisispartner. Een voorbeeld is dat de vergoeding van de gemaakte kosten (brandstof, voertuigschade,

boetes) van de reddingsbrigade niet is geregeld, terwijl dit voor brandweermensen wel is georganiseerd. Overigens is achteraf over die vergoeding ad hoc het een en ander geregeld.

Inhoud van de bijstandsverzoeken

In de bijstandsverzoeken wordt gesproken over brandweercapaciteit ten behoeve van de Nationale Reddingsvloot. Wat betekende dat nu voor de inzet van leden van verschillende reddingsbrigades (als onderdeel van de NRV)? Gold deze bijstandsaanvraag nu ook voor hen? Vielen zij onder de noemer brandweercapaciteit NRV? We mogen ervan uitgaan dat de inzet van reddingsbrigades die onder de noemer van de NRV werden ingezet hier nog wel onder kan worden geschaard, maar de procedures hieromtrent (en de formuleringen van de aanvragen) zijn niet helemaal duidelijk.

Daarnaast deed zich de voor sommigen frustrerende situatie voor dat een rode eenheid vanuit een van de regio's die op verzoek naar het zuiden reed, daar uiteindelijk niet werd ingezet en weer naar huis kon, terwijl er wel tegelijkertijd enkele reddingsbrigades uit diezelfde regio – maar feitelijk onderdeel van de grijze vloot – werden ingezet. Op zich was dat vervelend, maar tegelijkertijd ook wel begrijpelijk. Toen het NRV-actiecentrum geen beroep kon doen op meerdere rode reddingsgroepen, werd er vanuit het actiecentrum gegeven de urgentie een beroep gedaan op de grijze vloot. Daarbij speelde ook het soort materieel een rol (sommige reddingsbrigades beschikten over vletten met geringe diepgang). Gebrek aan ervaring, procedures en problemen bij de alarmering speelden hier dus een rol.

Wie was nu verantwoordelijk voor hun inzet? Vanwege het gebrek aan afstemming met het ROT in het brongebied was het voor de eenheden niet altijd duidelijk wat hun rol en verantwoordelijkheden ter plaatse waren.

3.3 Leiding en coördinatie

Binnen Veiligheidsregio Zuid-Limburg was weinig bekend over de NRV als organisatie. Wat is de NRV? Hoeveel menskracht kunnen ze leveren? Met welke middelen komen ze en wat kunnen ze daarmee? Wie is verantwoordelijk voor hun inzet? Ook in Veiligheidsregio Limburg-Noord wist men niet precies wat in huis gehaald werd toen de NRV werd ingeschakeld. Ook onder de veiligheidsregio's die reddingseenheden moesten leveren was er soms sprake van onwennigheid en onbekendheid. De afspraken met de veiligheidsregio's over de NRV zijn vastgelegd in convenanten, maar er is nog onvoldoende besef dat de veiligheidsregio's onderdeel uitmaken van de samenwerking binnen de NRV. "De NRV zit nog onvoldoende in de systemen van de veiligheidsregio's om volwaardig gebruik te kunnen maken van de kracht van de NRV zelf", aldus een respondent.

Gezien het feit dat de inzet van de NRV in Limburg en België de eerste grootschalige inzet was in 25 jaar, is het niet gek dat er onduidelijkheden waren over de inzetmogelijkheden van de NRV. Daarnaast is pas in 2018 overgegaan naar de NRV, wat de onwennigheid en onbekendheid bij veiligheidsregio's kan verklaren. De NRV is als organisatie nog volop in ontwikkeling en moet nog een vastomlijnde positie krijgen. Een respondent gaf aan: "Op dit moment is de NRV bijvoorbeeld nog niet opgenomen in incidentbestrijdingsplannen, evacuatiescenario's, bestuurlijke netwerkkaarten en het Landelijke Crisisplan Hoogwater en Overstromingen". Daarnaast is het zoeken waar de NRV thuishoort binnen alle structuren en overleggrema's.

Structuren, rollen en taken

Sinds de overgang naar de NRV in 2018 zijn een aantal structuren veranderd, zodat de organisatie beter aan zou sluiten bij de manier van werken van de veiligheidsregio's. Vanuit de kwaliteitsimpuls zijn beleidsstukken geschreven over de organisatie en structuur (inclusief

rollen) van de NRV, maar die zijn nog niet geformaliseerd. Tijdens de inzet in Limburg was er bijvoorbeeld bij de NRV-eenheden soms onduidelijkheid over de functies van de NRV. Wie heeft welke rol? Welke taken en verantwoordelijkheden horen bij welke rol? Wie heeft welk mandaat? Daarnaast waren de eenheden (nog) onvoldoende bekend met de structuur waarin gewerkt diende te worden.

Het NRV-actiecentrum

In het *Handboek Inzet NRV eenheden* (2015) staat beschreven dat bij een grootschalige inzet de coördinatie plaatsvindt vanuit het NRV-actiecentrum. In het actiecentrum wordt het besluit tot feitelijke alarmering genomen, terwijl de coördinatie van de aflossing van eenheden in het veld daar ter plaatse geschiedt. De structuur en de taken van het NRV-actiecentrum zijn in het handboek van 2015 niet nader beschreven. Bij de kwaliteitsimpuls is een start gemaakt om het actiecentrum op papier in te vullen. Tot op heden ontbreekt echter een gremium (voor de samengestelde Reddingsvloot van 22 veiligheidsregio's) waar de operationele planvorming van de NRV kan worden afgestemd en vastgesteld.

Informatievoorziening

Het NRV-actiecentrum werd door de veiligheidsregio's Kennemerland en Noord-Holland Noord ondersteund op het gebied van informatievoorziening. Zo is er één kist met zestien portofoons geleverd en zijn informatiemanagers naar het actiecentrum gestuurd. De informatiemanagers hebben tijdens de inzet informatie van de bronregio uit LCMS gehaald en de acties van het LOCC teruggekoppeld aan het NRV-actiecentrum. Ook werd een tabblad aangemaakt in LCMS om het beeld van de NRV te kunnen delen. De NRV heeft zelf geen toegang tot LCMS, maar op deze manier kon de informatievoorziening op orde gebracht worden. Zo kreeg men zicht op de situatie in Limburg, welke eenheden waar naartoe waren gestuurd en kon er nagedacht worden over een planning voor wat betreft de aflossing van eenheden.

In tegenstelling tot de landelijke afspraken hadden niet alle eenheden de beschikking over C2000-apparatuur. Dit kwam de onderlinge afstemming niet ten goede. Er werd daarom besloten om de communicatie (voornamelijk) te laten verlopen via Whatsappgroepen. Via dit medium konden de Ovd-B en de Ovd-Red aan de operationele eenheden opdrachten uitzetten die voortvloeiden uit de CoPI-overleggen. Een van de respondenten gaf aan dat WhatsApp als een mini-LCMS fungeerde om de prioriteiten van de operationele inzet in kaart te brengen.

Het NRV-actiecentrum ontving vanuit het Watermanagementcentrum Nederland per e-mail de hoogwaterberichtgeving met onder andere informatie over de waterstanden en de afvoer van de Maas.

Tijdens de inzet in Limburg bestond het team in het actiecentrum uit de functies Algemeen Commandant, Hoofd Informatiemanagement, Hoofd Operatiën en Hoofd Ondersteuningsmanagement. Voor het informatiemanagement is hulp gekomen vanuit Veiligheidsregio Kennemerland en Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

In de eerste fase van het hoogwater werd in het NRV-actiecentrum een passende structuur van werken gemist. Men wist tot op zekere hoogte wel wat op papier de beoogde werkwijze was bij een inzet van de NRV, maar er was ook nog veel onbekend. Een respondent verwoordde dit als volgt: "We zaten in een sneltrein waar je eigenlijk in een korte tijd veel informatie nodig hebt en zaken moet uitzetten, maar we wisten niet wat we aan het regelen waren." Er was weinig vastgelegd in protocollen en draaiboeken en er was een gebrek aan ervaring, waardoor er vooral werd geïmproviseerd. Gaandeweg de inzet werd de structuur in het NRV-actiecentrum beter: de rollen werden duidelijk, er werd een overlegstructuur

ingesteld en door het inregelen van de informatievoorziening ontstond een beter beeld van de situatie in Limburg.

Samenwerking tussen de veiligheidsregio's en het LOCC

De afstemming tussen het NRV-actiecentrum en de crisisteams van de Limburgse veiligheidsregio's verliep met name op basis van persoonlijke contacten. Het was onduidelijk wie in het veld het aanspreekpunt was voor de NRV. Ook was er geen liaison van de NRV uitgenodigd om plaats te nemen in de ROT's. Volgens een van de respondenten speelde de onbekendheid van de NRV daarbij een rol. "Als men beter op de hoogte was geweest van hoe de NRV opereert en functioneert, dan was het een logische stap geweest om een liaison in het ROT te hebben." Het had in ieder geval kunnen leiden tot een meer gerichte inzet op basis van scenario's. Door zicht te krijgen op de scenario's waar de veiligheidsregio's rekening mee hielden, zou door het NRV-actiecentrum beter bepaald kunnen worden wat die scenario's zouden betekenen voor de eenheden in het veld. Dan had mogelijk de situatie die zich op vrijdag voordeed, toen eenheden door Veiligheidsregio Zuid-Limburg naar huis werden gestuurd en onderweg weer werden teruggeroepen, voorkomen kunnen worden.

Er was wel een liaison van de NRV aanwezig bij het LOCC in Driebergen. Bij het LOCC werd op woensdagmiddag duidelijk dat de NRV zoekende was of zijn inzet nodig was. De landelijk coördinator NRV heeft die middag twee keer met de front office van het LOCC gebeld met de vraag of een liaison kon worden aangeboden aan het ROT van Veiligheidsregio Zuid-Limburg en of het een beeld had bij de te verwachte crisiseffecten. Bij het LOCC was nog geen zicht op wat er allemaal gebeurde, dus werd op donderdag via een informele lijn gevraagd of een liaison van de NRV naar het LOCC kon komen. Zo geschiedde. De samenwerking aldaar verliep voorspoedig en via het LOCC kwam ook het contact met de veiligheidsregio's tot stand.

Reddingsbrigade versus brandweer

De NRV bestaat uit reddingsgroepen van Reddingsbrigade Nederland en van de brandweer. Een belangrijke overeenkomst tussen deze twee organisaties is, dat er bij beide mensen werken (voor een groot deel als vrijwilliger) die enorm gemotiveerd en gedreven zijn, en bij wie hulpverleners in het bloed zit. Toch verschillen de twee organisaties in achtergrond, ervaringen en expertise. Door respondenten is een aantal verschillen genoemd die zichtbaar waren tijdens de inzet.

- > Bij de alarmering werden de brandweereenheden opgeroepen via de pieper, bij de reddingsbrigades gebeurde dit telefonisch via een belboom.
- > Voor een aantal rode regio's was het lastig om een volledige opkomst te regelen. Bij de reddingsbrigades bleek dit nauwelijks een probleem te zijn.
- > De reddingsbrigade verkent eerst het gebied en bepaalt dan wat de inzet moet zijn en welke personen het eerst gered zullen worden. De brandweer is gewend meteen te handelen bij de eerste de beste persoon die ze tegenkomt, ook als die bij wijze van spreken slechts tot zijn enkels in het water staat, en het dus nog wel even uithoudt.
- > Binnen de NRV wordt gesproken van pelotons; in totaal zijn dat er vijf (zie figuur 1.2). Voor de reddingsbrigade is dit helder, maar voor de brandweer niet, omdat daar een peloton ook uit vier blusvoertuigen kan bestaan.

De samenwerking tussen de reddingsbrigades en de brandweer werd door een aantal respondenten als matig ervaren. "De rode en oranje eenheden kennen elkaar niet goed en weten elkaar moeilijk te vinden op operationeel niveau. Ze hebben simpelweg nog niet goed

aan elkaar kunnen wennen in het kader van de NRV.” Vanwege het gebrek aan afstemming was het voor de brandweer onduidelijk wat haar rol was en wie de leiding zou nemen tijdens de inzet. Er waren echter ook respondenten die zeiden dat de samenwerking tussen de brandweer en de reddingsbrigade goed verliep en dat de inzet adequaat was.

De meeste respondenten zijn van mening dat het belangrijk is om de werelden van de brandweer en de reddingsbrigades meer met elkaar te verbinden. Er werd genoemd dat het belangrijk is dat dit gebeurt op basis van gelijkwaardigheid in plaats van concurrentie. De OvD-B en OvD-Red zouden elkaar goed kunnen aanvullen: de OvD-B kan meer continuïteit bieden vanuit zijn ervaring met grootschalige incidenten en crisismanagement, terwijl de OvD-Red weet welke capaciteiten de NRV heeft en beschikt over meer kennis als het gaat over bijvoorbeeld overstromingen en waterreddingen.

Om die werelden beter te kunnen verbinden zodat zij elkaar in de warme fase weten te vinden, is het van belang dat zij elkaar al in de koude fase leren kennen. Samen oefenen helpt hierbij, maar door Corona konden veel oefeningen niet in de gewenste vorm doorgaan. In een regio waar wel samen was geoefend, werd benoemd dat die oefening de relatie tussen de brandweer en reddingsbrigades had versterkt.

Ten slotte werd door verschillende respondenten het idee geopperd om van alle regio's gemixte regio's te maken, waarin de reddingsbrigade en de brandweer samenwerken. Kwaliteiten van beide organisaties kunnen op die manier beter worden gecombineerd. Het succes van een dergelijke samenwerking hangt echter af van de bereidheid om elkaar te leren kennen en samen te werken.

Aflossing

Door de langdurige inzet in Limburg en België was het belangrijk dat eenheden na een bepaalde periode werden afgelost. In het handboek *Inzet NRV eenheden* (2015) staat beschreven dat de inzet van een reddingseenheid in principe 8 uur duurt, waarna ze wordt afgelost. Het rooster voor aflossen wordt opgesteld door het NRV-actiecentrum in overleg met de OvD-Red die ter plaatse is in het inzetgebied.

In de praktijk verliep het aflossen anders dan hoe het in het handboek beschreven staat. Door de acute behoefte aan hulpverlening en dus de korte voorbereidingstijd in de eerste fase van de inzet van de NRV, lag de eerste prioriteit van het NRV-actiecentrum niet bij het regelen van aflossing. De eerste prioriteit was namelijk het alarmeren van eenheden en zorgen dat er zo snel mogelijk extra bemensing kwam voor het NRV-actiecentrum. Toen dat geregeld was, heeft men zich gericht op de aflossing. De duur van de inzet van eenheden ter plaatse liep hierdoor uit de hand. “Er waren mensen in het veld die de woensdag hun reguliere werk hadden uitgevoerd, 's nachts uit bed waren gebeld en daarna donderdagmiddag nog rondliepen.” Er werden vanuit het veld vragen gesteld aan het actiecentrum over de organisatie van aflossing, maar daar werd niet naar tevredenheid op geantwoord. Hierdoor zijn meerdere OvD's met behulp van hun eigen netwerk de aflossing gaan regelen. Ondertussen was ook het NRV-actiecentrum bezig de aflossing te organiseren door een nieuw peloton richting Limburg te sturen. Het was de bedoeling dat het nieuwe peloton een ingezet peloton volledig zou vervangen. Dit leidde tot boosheid bij een aantal eenheden in Limburg. In het ingezette peloton zaten ondertussen al veel 'nieuwe' mensen die vanuit het eigen netwerk van de OvD's al waren geregeld. Kortom, er was gedurende de inzet onduidelijkheid over het aflossingsschema.

3.4 Operationele bijdrage

De inzet van de NRV tijdens het hoogwater in Limburg en België bestond uit hulpverlening bij evacueren, verkenningen, logistiek en paraat staan. Alle 88 eenheden (ongeveer 350 mensen) uit de vijf pelotons zijn ingezet, alsook diverse boten uit de grijze vloot (boten van niet-NRV-reddingsbrigades en de KNRM). De inzet werd gecoördineerd vanuit het NRV-actiecentrum in IJmuiden.

Onder de operationele eenheden heerst trots over de geleverde operationele slagkracht en wat er met elkaar is gepresteerd. Een van de respondenten wist dit doeltreffend te verwoorden: “Voor een organisatie die al 26 jaar slapende was, die voor het laatst actief is ingezet in '93 en '95', die vooral bestaat uit vrijwilligers die al jaren voor iets oefenen ‘wat toch nooit gaat gebeuren’, is er verdomd goed werk geleverd. Met een massale opkomst in mens en materieel. Met veel inzet, veel nuttig werk kunnen doen, gewaardeerd door de bevolking en door andere hulpdiensten, en zonder ongevallen of echte gekkigheden. Ik vind dat bijzonder”. Ook vanuit de twee veiligheidsregio's in Limburg zijn lovende woorden geuit over de NRV. Het werd als bijzonder ervaren dat er door ‘één druk op de knop’ zoveel hulp kwam. In Veiligheidsregio Zuid-Limburg bleek de NRV een goede aanvulling op de brandweer te zijn, omdat de organisatie kennis had over het ‘zoeken’ in water. “De ondersteuning in menskracht van de NRV was van toegevoegde waarde en werd zeer gewaardeerd”. In Limburg-Noord was de inzet van de NRV minder nodig, maar gaf de aanwezigheid van de Reddingsvloot vooral burgemeesters een gevoel van veiligheid. Ook de activiteiten van de NRV in België werden zeer gewaardeerd.

Ondanks de trots komt bij betrokkenen ook het gevoel naar boven dat er nog veel te leren valt voor de NRV. De inzet van de NRV in Limburg werd door sommige respondenten ervaren als te vroeg: was de organisatie er al wel klaar voor? Andere zien de inzet ook vooral als een goede leerschool. “Pas bij een inzet wordt ervaren wat er echt nodig is”.

Geleverde bijdrage

In Veiligheidsregio Zuid-Limburg werd de NRV ingezet in Maastricht en Valkenburg. De focus van deze inzet was het uitvoeren van verkenningen, het redden van mensen en evacueren van hulpbehoevenden. De NRV heeft daar het verschil gemaakt doordat de organisatie beschikte over waadpakken en vletten met een diepgang van 30 centimeter. Ook hadden de eenheden van de NRV kennis van de stroming van water en mogelijke gevaren tijdens overstromingen, zoals kapotte elektriciteitskabels. In Veiligheidsregio Limburg-Noord was de inzet van de NRV anders van aard, omdat de gevolgen van het hoogwater daar meevielen. NRV-eenheden stonden hier vooral stand-by.

Er was na afloop enige frustratie onder de NRV-eenheden over de bijdrage die ze hebben kunnen leveren. Sommige eenheden hebben bijvoorbeeld lang staan wachten bij de uitgangstelling voordat duidelijk werd waar ze zouden worden ingezet en wat hun opdracht was. Toen ze uiteindelijk ter plaatse kwamen, bleek dat een deel van de eenheden alsnog geen inzet hoefde te plegen; ze hoefden slechts stand-by te staan. Een van de respondenten verwoordde dit als volgt: “Als je gealarmeerd wordt en ter plaatse gaat, wil je graag ingezet worden. Dat gebeurde uiteindelijk niet en was een teleurstelling.” Anderen realiseerden zich dat ook stand-by staan een doel dient. Soms hoeft de NRV slechts gewoon voor de zekerheid aanwezig te zijn en is het alleen maar een goed teken dat een daadwerkelijke inzet niet nodig is.

Passende reddingsoperatie per overstromingstype

In het rapport *Storylines bestrijding en herstel bij overstromingen van WAVE2020* (2019) staat beschreven dat in Nederland verschillende soorten overstromingen kunnen plaatsvinden:

- > Een rivierenoverstroming waarbij het gebied op basis van vrij verval kan afwateren.
- > Een rivierenoverstroming waarbij een aanzienlijk deel weggepompt moet worden.
- > Een overstroming door een stormvloed langs de kust.
- > Een overstroming door een doorbraak van een regionale kering.

De reddingsoperatie die vereist is, is afhankelijk van het overstromingstype. Het hoogwater in Limburg was een rivierenoverstroming waarbij het gebied op basis van vrij verval kon afwateren. Bij dit type overstroming zijn volgens het bovengenoemde rapport de mogelijkheden tot preventieve evacuatie relatief groot. Ook zijn de afstanden tot veilig gebied na een overstroming relatief kort. De omvang van de reddingsopgave na een dergelijke overstroming is naar verwachting dan ook klein, en er zijn voldoende middelen om de reddingsopgave uit te voeren.

De situatie zou anders zijn geweest als er bijvoorbeeld sprake was van een rivierenoverstroming waarbij een aanzienlijk deel van het water weggepompt moest worden. De omvang van de overstroming is dan groot, en de absolute omvang van de achterblijvers kan dan ook aanzienlijk zijn. Complicerend voor dit type overstromingen zijn de waterdieptes en de relatief lange afstanden tot droog gebied. Voor de reddingsoperatie betekent dit dat de vaartijden lang zijn en dat redding door middel van trucks lastig is. Ook zijn de beschikbare middelen relatief beperkt om de reddingsopgave uit te voeren.

Veiligheid

'Denk aan je eigen veiligheid' is bij de brandweer een standaard uitdrukking en is – zeker in dit verband – ook voor de NRV relevant. Hoewel er tijdens de inzet in Limburg en België geen ongevallen hebben plaatsgevonden en iedereen heelhuids thuis is gekomen, werden in gesprekken met betrokkenen diverse voorbeelden van situaties genoemd die risicovol of onveilig waren. Een eerste voorbeeld is dat tijdens de eerste uitruk twee minderjarigen zijn ingezet, terwijl dit niet de bedoeling was en ook tegen de voorschriften ingaat (de minimale leeftijd is 18 jaar). In sommige gevallen werd dit gecontroleerd bij de uitgangstelling, maar dat gebeurde zeker niet overal. Daarnaast ontstonden onwenselijke situaties door het gebrek aan opvallende beroepsvoertuigen. Zo probeerde een colonne zich met prio 1 te verplaatsen door het verkeer, door alleen met één opvallend voertuig vooraan en één opvallend voertuig achteraan de colonne van twaalf privévoertuigen te rijden. De colonne werd echter uit elkaar getrokken, waardoor gevaarlijke verkeerssituaties ontstonden. Ten slotte waren eenheden van de NRV mede gezien de reistijd die ze al achter de rug hadden, vrij lang aan het werk; respondenten gaven aan dat ze onvoldoende rust hadden genomen voordat ze weer (met eigen vervoer) naar huis reisden.

Beschikbaarheid van transport en communicatiemiddelen

Het beschikken over transport en communicatiemiddelen is een onderwerp dat aandacht behoeft. De regeling over het leveren van portofoons en voertuigen verschilt per veiligheidsregio. Met name de rode eenheden hebben dit goed op orde. Zo beschikt men in Friesland over waadpakken, nieuwe boten, trailers en trekkende voertuigen. Ook heeft men daar de beschikking over C2000-apparatuur in de trekkende voertuigen en in de vaartuigen. Tijdens het rijden naar Limburg werd bijvoorbeeld onderling contact gehouden tussen de voertuigen via Direct Mode Operation.

Bij de oranje eenheden had lang niet iedereen de beschikking over herkenbare voertuigen om af te reizen naar Limburg. Vaak werd er gebruikgemaakt van privévoertuigen; soms konden er auto's geleend worden van de veiligheidsregio. Zeker als er in een colonne wordt

gereden is het van belang om voertuigen herkenbaar te maken. Een laagdrempelige manier waarop dit zou kunnen is door gebruik te maken van vlaggen, zoals ook wordt gedaan in een rouwstoet.

Ook hadden de oranje eenheden vaker niet dan wel de beschikking over communicatiemiddelen als C2000, wat communiceren onderling soms lastig maakte. Soms werden C2000-portofoons uitgedeeld aan oranje eenheden om de communicatie ter plaatse vorm te kunnen geven, maar het was lastig voor die eenheden om verschillende gespreksgroepen te gebruiken. Ze hadden er immers nog nooit mee gewerkt. Er werd dan ook vooral gebruikgemaakt van privételefoons.

Alle eenheden beschikten over eigen boten, maar de inzetbaarheid daarvan was afhankelijk van de diepgang van de boten. De vletten van de reddingsbrigades waren het bruikbaarst, omdat die kunnen varen in ondiep water. Grotere aluminiumboten bleken bij deze inzet van weinig waarde. Op veel plekken was het water te ondiep. Als ergens een dijk zou zijn doorgebroken, hadden deze boten wél gebruikt kunnen worden. In Valkenburg werden mensen met name geëvacueerd met behulp van tractoren en platte karren.

3.5 Nazorg en financiële afwikkeling

De bereidheid van de vrijwilligers van de NRV om in de ondergelopen gebieden hulp te bieden, was enorm. Bij vele bestond er echter na afloop twijfel over het nut van hun inzet. Zo was er bij sommige irritatie ontstaan over het feit dat een aantal vrijwilligers op eigen houtje naar Limburg was gegaan, zonder dat hierover vooraf overleg had plaatsgevonden.

Daarnaast had een deel van de vrijwilligers het gevoel voor niets naar Limburg of België te zijn afgereisd, omdat zij daar feitelijk maar weinig hadden kunnen doen. Er was echter een dreiging, omdat de dijken verzadigd raakten door het hoogwater plateau dat zich verplaatste van Zuid-Limburg naar het Noorden van Limburg. Eenheden wisten dit niet waardoor zij het gevoel hadden dat ze voor niets aan het wachten waren.

Desondanks had de situatie op vrijwel iedereen die trachtte hulp te bieden een diepe indruk gemaakt. Voor sommigen was de opgedane ervaring best heftig geweest, bijvoorbeeld toen zij ouderen uit een verzorgingshuis moesten evacueren van wie een aantal weerstand bood. Ook de situatie in Luik had op de vrijwilligers van de NRV een diepe indruk gemaakt (zie kader).

De situatie in Luik

De situatie in Luik werd door respondenten wel getypeerd als 'rampgebied'. Toen in de nacht van vrijdag op zaterdag getracht werd hulp te bieden, was het donker en was het water onstuimig. Vanwege de sterke stroming van het water was de situatie niet altijd veilig. Pas zaterdagmorgen werd zichtbaar welke schade er was aangericht. "We reden door een dorp en je zag mensen die werkelijk alles waren kwijtgeraakt." Er was veel verdriet. Soms trof men zelfs in een boom het lijk aan van een overleden persoon. Hoewel de vrijwilligers van de NRV naar hun mening weinig hadden kunnen doen, kwamen inwoners van dorpen naar hen toe om ze te bedanken. De bereidheid om te komen helpen, werd gewaardeerd. "Dat is uiteindelijk waar je het voor doet."

Nazorg is opgepakt door de veiligheidsregio's; waar dit niet gebeurde heeft Reddingsbrigade Nederland hiervoor gezorgd. Zowel lokaal, regionaal als via landelijke kanalen is meerdere keren uitgevraagd hoe het ervoor stond met de vrijwilligers en hun naasten. Daarbij is telkens benadrukt dat er hulp zou zijn voor de mensen die dit nodig zouden hebben.

Figuur 3.1 Briefkaart van de NRV als dank voor de vrijwilligers

De manier waarop de nazorg na afloop werd aangeboden, verschilde per peloton en soms ook per gemeente. Waar vrijwilligers van peloton 1 na terugkeer werden opgevangen in de uitgangstelling om met elkaar na te praten (debriefing), werd bij andere pelotons na thuiskomst telefonisch navraag gedaan of iedereen goed in zijn vel zat. Daarnaast is namens het bestuur van de NRV als dank aan alle vrijwilligers die deelnamen aan de inzet een briefkaart gestuurd (zie afbeelding 3.1). Ook werd door sommige gemeenten nog apart dank betuigd. Zo mochten de vrijwilligers van de NRV uit de gemeente Stedenbroek op kosten van de gemeente uit eten en deelde de gemeente Velsen onder haar vrijwilligers een taart uit.

Financiële afwikkeling

De veiligheidsregio's konden de totaalsom aan kosten indienen bij het ministerie van Justitie en Veiligheid.⁵ Voor de NRV bestaat een dergelijke regeling (nog) niet, omdat de NRV niet valt binnen de Wet op de Veiligheidsregio's. Om die reden kon er geen aanspraak gemaakt worden op de standaard methode van vergoeden zoals de veiligheidsregio's die kennen. Inmiddels is in samenspraak met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland voorzien in een ad hoc procedure en zijn er afspraken gemaakt over een passende vergoeding voor de ureninzet. In de toekomst dient hiervoor een meer permanente oplossing te komen.

⁵ Op grond van artikel 51 Wvr staat de minister van Justitie en Veiligheid garant voor de kosten die een veiligheidsregio voor een bovenregionale inzet maakt.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Ter inleiding

Als we proberen de balans op te maken, is dat nog niet zo eenvoudig. Aan de ene kant is er een mooie prestatie geleverd, zowel in Limburg als over de grens in de omgeving van Luik. Velen togen naar Limburg en een deel van hen heeft ook daadwerkelijk een bijdrage kunnen leveren aan de evacuatie van personen die hun huizen moesten verlaten. Leden van de reddingsbrigades leverden gezamenlijk met de brandweer (al dan niet onder de noemer van de NRV) een belangrijke bijdrage in enkele van de meest getroffen gebieden. “Hier hebben we al die jaren voor geoefend”, aldus een lid van een reddingsbrigade. De burgemeester van Valkenburg heeft het dan ook niet over een gebrek aan voorbereiding of afstemming, maar steekt juist de loftrumpet. De inzet in zijn gemeente was “georganiseerd, herkenbaar (want met een uniform aan), gedisciplineerd, optimaal en onmisbaar”. De dankbaarheid in Valkenburg en ook elders was dan ook groot bij allen die zich door vertegenwoordigers van de NRV gesteund hebben geweten.

Aan de andere kant is duidelijk dat de NRV in juli 2021 nog niet zover was – en gezien de voorgeschiedenis waarschijnlijk ook nog niet zover kón zijn – om een gecoördineerde inzet te plegen. Pas in 2018 was met veel moeite een compromis bereikt over de samenwerking tussen de reddingsbrigades en de veiligheidsregio's. Er werd een tweejarig programma geïnitieerd ten behoeve van de opstart, kwaliteitsontwikkeling en vakbekwaamheid van de NRV. Vervolgens is 2019 gebruikt om meer handen en voeten te geven aan de inhoud van het impulsprogramma, waarna in de daaropvolgende periode operationele afspraken zouden worden gemaakt. Begin 2020 waren de ambities om de organisatie een stap verder te brengen en de kwaliteitsimpuls af te ronden aanwezig, maar gooide de coronacrisis roet in het eten. De jaren 2020 en 2021 stonden geheel in het teken van de coronacrisis, waardoor de voorgenomen planvorming nauwelijks aandacht kreeg. Natuurlijk zou zonder de coronacrisis niet opeens alles helemaal perfect geregeld en georganiseerd zijn geweest, maar waarschijnlijk zou men in de doorontwikkeling van de NRV wel wat verder zijn geweest.

Tegenover de manco's, die mede het gevolg waren van een gemis aan afspraken en voorbereiding, staat dus de enorme inzet van een honderden personen die “in weer en wind en met gevaar voor eigen leven zich belangeloos inzetten om personen in nood te ondersteunen”. Dit citaat is vrijwel letterlijk de zin die vroeger altijd werd gebruikt om de rol en waarde van de vrijwillige brandweer te karakteriseren.

In het vervolg van dit hoofdstuk zetten wij de belangrijkste bevindingen thematisch op een rij en komen wij met een aantal lessen met het oog op de doorontwikkeling van de NRV. Een aantal aanvullende bevindingen en kleine lessen die ter sprake zijn gekomen tijdens de interviews en in interne evaluaties zijn opgenomen in bijlage 2.

4.2 Conclusies per thema

Alarmering

- > Hoewel de alarmering niet geheel volgens het handboek verliep, werden eenheden al vroegtijdig door het NRV-actiecentrum verzocht om alles in gereedheid te brengen voor een eventuele inzet. Na de daadwerkelijke alarmering konden sommige eenheden daardoor al snel richting Limburg vertrekken.
- > Doordat een verzoek om bijstand uitbleef, hebben eenheden moeten acteren zonder te beschikken over informatie over de situatie in het getroffen gebied en de voorzieningen die daar voor hen aanwezig zouden zijn.

Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

- > Ten aanzien van de bijstandsverzoeken is bekend dat er een informele en formele werkelijkheid bestaat. De informele werkelijkheid ontstond toen de veiligheidsregio's in LCMS activiteiten had aangemaakt en het duidelijk werd dat er behoefte was aan ondersteuning. De formele werkelijkheid is (achteraf) vastgelegd in documenten waarin de verzoeken om bijstand werden beschreven en goedgekeurd door het LOCC.
- > Formeel is de partij die om bijstand verzoekt verantwoordelijk voor de inzet van de bijstandsverlenende partij. Tijdens het hoogwater in Limburg bleek hierover onduidelijkheid te bestaan.
- > Vanwege het gebrek aan afstemming met het ROT in het brongebied was het voor de eenheden niet altijd duidelijk wat hun rol en verantwoordelijkheden ter plaatse waren.

Leiding en coördinatie

- > Gezien het feit dat de laatste grootschalige inzet van (de voorloper van) de NRV vijftientig jaar geleden was, is het niet vreemd dat het zowel bij Limburgse veiligheidsregio's als bij de veiligheidsregio's die verzocht werden reddingseenheden te leveren, onbekend was hoe een inzet in de praktijk zou verlopen.
- > De inzet van de NRV werd gecoördineerd vanuit het NRV-actiecentrum in IJmuiden, waar men veel heeft moeten improviseren, omdat protocollen en draaiboeken ontbraken. Er werd slim gebruikgemaakt van de expertise van veiligheidsregio's op het gebied van informatiemanagement.
- > Afstemming tussen het NRV-actiecentrum en de crisisteams van de Limburgse veiligheidsregio's verliep vooral op basis van persoonlijke contacten. Het was beter geweest als in het ROT ook de NRV vertegenwoordigd was.
- > In veel regio's is sprake van een beperkte samenwerking tussen reddingsbrigades van Reddingsbrigade Nederland en van de brandweer. Men ziet nog onvoldoende elkaars waarde en de mogelijkheden tot samenwerking in.
- > De aflossing van de eenheden die ter plaatse waren ingezet, verliep voor betrokkenen onoverzichtelijk. Eenheden ter plaatse regelden via hun eigen netwerk de aflossing, terwijl het NRV-actiecentrum ook bezig was dit te organiseren.

Operationele bijdrage

- > De reddingseenheden waren terecht trots op de geleverde slagkracht en wat er met elkaar was gepresteerd. Vanuit de twee Limburgse veiligheidsregio's en België zijn lovende woorden geuit over de geleverde ondersteuning in menskracht. Geconcludeerd kan worden dat de NRV van toegevoegde waarde was tijdens het hoogwater.
- > De ingezette eenheden hebben een bijdrage geleverd aan het uitvoeren van verkenningen, het redden van mensen en evacueren van hulpbehoevenden. Daarnaast stond men stand-by voor het geval gebieden zouden onderlopen. De NRV⁶ heeft het verschil kunnen maken, doordat de organisatie onder andere beschikte over waadpakken, vletten en over kennis van de stroming van water en mogelijke gevaren tijdens overstromingen.
- > Tijdens de inzet in Limburg en België hebben zich geen ongevallen voorgedaan. Wel zijn er situaties geweest die risicovol of onveilig waren.

Nazorg en financiële afwikkeling

- > Nazorg is opgepakt door de veiligheidsregio's; waar dit niet gebeurde heeft Reddingsbrigade Nederland dit gedaan. De nazorg die geboden werd verschilde, maar is over het algemeen gewaardeerd.
- > Waar voor veiligheidsregio's een declaratieregeling bestaat met het ministerie van Justitie en Veiligheid, bestaat voor de NRV een dergelijke regeling (nog) niet. Inmiddels is voorzien in een ad hoc procedure.

4.3 Lessen met het oog op de doorontwikkeling van de NRV

- > Deze evaluatie naar de inzet van de NRV tijdens het hoogwater in Limburg en België laat zien dat de NRV nog weinig bekendheid geniet. De samenstelling (rood, oranje, gezamenlijk) van de NRV helpt hierin niet mee.
  - De samenstelling zorgt ervoor dat er verschillende koppelingen bestaan tussen de veiligheidsregio's en de NRV, Reddingsbrigade Nederland en de NRV en tussen Reddingsbrigade Nederland en de brandweer (als onderdeel van de veiligheidsregio's) (zie figuur 4.1). Dit maakt het ingewikkeld om met elkaar operationele afspraken te kunnen maken.
  - De NRV heeft meer borging nodig dan nu het geval is. Er is een verkenning nodig hoe deze borging (de bestuurlijke verankering) gerealiseerd zou kunnen worden. Hoe kan de NRV bijvoorbeeld worden gekoppeld aan de Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio of het Veiligheidsberaad?

---

⁶ Het gaat hierbij met name om het deel van de NRV dat afkomstig is van de reddingsbrigades.

Figuur 4.1 Samenstelling van de NRV

- > De inzet in Limburg en België was de eerste grootschalige inzet van de NRV in vijftientig jaar. De NRV was in juli 2021 nog niet zover om een gestroomlijnde inzet te kunnen plegen. Tegelijkertijd heeft de NRV een belangrijke bijdrage geleverd.
  - Er zijn diverse mogelijkheden om ervoor te zorgen dat een inzet van de NRV meer gestroomlijnd zou worden door middel van plannen, protocollen e.v. De vraag is of dit zinvol is, en of dat dit niet een te gemakkelijke risico-regelreflex is. In hoeverre is het belangrijk om van alles op te tuigen voor een organisatie die sporadisch grootschalig wordt ingezet?
  - Soms kan beter gebruik worden gemaakt van de faciliteiten van veiligheidsregio's. Denk aan de crisisruimtes en ondersteuning op het gebied van informatievoorziening. Verken deze mogelijkheden.
  - Daarnaast moet er gewerkt worden aan veerkrachtig handelen. Bijvoorbeeld door elkaar (beter) te leren kennen, scenario's gezamenlijk door te nemen en gezamenlijk (op regionaal niveau) met elkaar te oefenen (niet alleen operationeel maar ook tactisch).

- > Om een toekomstige inzet beter te laten verlopen is het wat ons betreft verstandig om ervoor te zorgen dat een aantal basiszaken goed georganiseerd zijn.
  - Zorg voor duidelijkheid over rollen en taken van de verschillende NRV-functies.
  - Maak met de veiligheidsregio's duidelijke afspraken over materiaal (onder andere C2000-apparatuur) en vaar- en voertuigen.⁷ Blijf als NRV ook op de hoogte of afspraken nagekomen worden.

- > Voor een goede samenwerking tussen eenheden van de brandweer en van de reddingsbrigade is het belangrijk om de twee werelden (beter) aan elkaar te verbinden. Zo kan optimaal gebruik worden gemaakt van elkaars kwaliteiten. De brandweer is sterk in de organisatie van processen, de reddingsbrigade heeft veel inhoudelijke deskundigheid. Hier ligt een rol weggelegd voor de bestuurlijk en operationeel leidinggevenden.

⁷ Het is niet wenselijk dat vrijwilligers met eigen onherkenbare voertuigen naar een inzetgebied afreizen.

Bijlage 1 – Respondenten

Naam		Functie
Dhr. P.	Aantjes	Operationeel leider
Dhr. R.	Alblas	OvD-B Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Dhr. R.	Annaars	Leider Reddingsgroep Haagse Vrijwillige Reddingsbrigade
Dhr. R.	Beekman	OvD-B Veiligheidsregio Flevoland en Gooi- en Vechtstreek
Dhr. F.	Berkhout	OvD-B Veiligheidsregio Friesland
Dhr. K.	Breedveld	Directeur Reddingsbrigade Nederland
Dhr. R.	Broersen	OvD-Red IJmuider Reddingsbrigade
Dhr. I.	Custers	AC-B Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Dhr. M.	Den Arend	HOvD-B Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Dhr. M.	Dewachter	Hoofd LOCC
Dhr. D.	Dirks	RVR coördinator Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Dhr. R.	Drummen	HOvD-B Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Dhr. M.	Huijbrechts	AC NRV
Dhr. M.	Jansen	Landelijk Coördinator NRV
Dhr. D.	Kluin	OvD-Red Reddingsbrigade Monster
Dhr. T.	Ouwerling	Projectleider kwaliteitsimpuls NRV
Mw. M.	Peerenboom	Beleidsmedewerker crisisbeheersing Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Mw. J.	Peters	OvD-B Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Dhr. M.	Peters	RVR coördinator Veiligheidsregio Utrecht
Mw. T.	Smedts	AC-B Veiligheidsregio Limburg-Noord
Dhr. R.	Stoffer	Bestuurslid Waterhulpverlening Reddingsbrigade Nederland
Dhr. E.	Van Bijsteren	Leider Reddingsgroep Reddingsbrigade Breda
Dhr. G.	Van der Kruk	Informatiemanager NRV-actiecentrum
Dhr. M.	Van den Berg	RVR coördinator Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Dhr. W.	Van der Wal	Beleidsmedewerker team operationele informatie Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond
Dhr. D.	Van Harten	Regionaal coördinator waterongevallenbestrijding Veiligheidsregio Friesland
Dhr. J.	Van Kempen	OvD-Red Bossche Reddingsbrigade
Dhr. R.	Van Santen	Uitvoerder multi-evaluaties Veiligheidsregio Limburg-Noord
Dhr. M.	Van Straten	AC NRV
Dhr. E.	Van Well	Liaison NRV in LOCC
Dhr. A.	Verheijden	AC-B Veiligheidsregio Limburg-Noord
Dhr. W.	Weg	OvD-Red Amsterdamse Reddingsbrigade

Bijlage 2 - Kleine lessen

Uit de gesprekken die wij in het kader van deze evaluatie met operationeel en bestuurlijk betrokkenen hebben gevoerd, kwamen een aantal (kleine) lessen en wensen naar voren met betrekking tot deze casus. De lessen die hieronder staan, zijn een weergave daarvan.

Lessen en wensen met betrekking tot de NRV

Bekendheid

- > Veiligheidsregio's weten wel dat de NRV bestaat, maar weten niet wat de NRV precies kan betekenen. Het is wenselijk dat daar meer duidelijkheid over komt.
- > Kennis over de inzet van de NRV zou een onderdeel (een blok van twee uur) kunnen worden van de opleiding OvD / HOvD van de brandweer, zoals ook natuurbrand-gerelateerde onderwerpen aan bod komen.

Toekomst

- > Kijkend naar scenario's in Wave 2020 was de situatie in Limburg is 'peanuts' vergeleken met overstromingen die kunnen plaatsvinden in andere delen van Nederland. Men zou meer tot het beseft moeten komen dat overstromingen geen flits-, maar langdurige rampen zijn, en dat daar voorbereidingen voor getroffen moeten worden.
- > De hoogwatersituatie in Limburg kan worden beschouwd als een 'wake-up' call om de komende tijd na te denken over de mate van preparatie en de aansturing van de NRV bij watercrises. Het is goed gegaan, maar er was ook sprake van geluk. Als in Limburg eenzelfde hoeveelheid regen was gevallen als in Duitsland en België, waren de problemen groter geweest.
- > De verankering van de NRV is een aandachtspunt. In Limburg zijn er crisispartners (defensie, waterschappen en het Rode Kruis) ingezet waar de NRV geen afstemming mee heeft gehad.

Algemeen

- > Het is van belang om de vrijwilligers van de NRV te koesteren: ze staan er als er nood aan de man is. Deze vrijwilligers werden onverwachts gealarmeerd en maakten in allerijl hun agenda leeg. De organisatiekracht van de NRV verdient lof: de veerkracht en flexibiliteit van vrijwilligers maakten een langdurige inzet mogelijk.
- > Sommige vrijwilligers moesten vakantiedagen inleveren van hun werkgever voor de dagen dat ze hulp hadden geboden in Limburg. Dit is een aandachtspunt voor een langer durende overstroming en dus een langere inzet.

Lessen en wensen met betrekking tot alarmeren

- > Door een respondent werd genoemd dat meer informatie over de situatie ter plaatse gewenst is bij alarmering. Met die informatie kan beter ingeschat worden wat nodig is qua uitrusting, buiten de standaarduitrusting om.
- > Een aantal respondenten gaf aan niet bekend te zijn met het vooralarm. Sommige van hen dachten dat ze gealarmeerd werden en gingen vervolgens direct naar hun post.
- > Bij alarmering is het van belang om het volgende ter herinnering mee te sturen: wie mogen mee, wat neem je mee, wat kun je verwachten, wat wordt van jou verwacht?
- > Veiligheidsregio's moeten beseffen dat de NRV geen reguliere brandweezorg levert en daardoor een langere opkomst- en verplaatsingstijd heeft. Eenheden rijden niet binnen 8 minuten uit. Ze hebben tijd nodig om zich voor te bereiden op een inzet.

- > Er zou onderzocht kunnen worden of de Meldkamer Noord Holland (de nautische meldkamer) het alarmeringsproces voor de 88 eenheden van de NRV kan aanbieden via P2000 en SmartRespond.

Lessen en wensen met betrekking tot leiding en coördinatie

Samenwerking

- > Een organisatie als de NRV zou niet afhankelijk moeten zijn van persoonlijke contacten. Dat was nu veelal wel het geval. Het was mooi dat de mobilisatiekracht er was vanuit de verbinding met de veiligheidsregio's, maar deze zou geborgd moeten worden middels goede afspraken.
- > Het zou voor een volgende inzet verstandig zijn om een liaison van de NRV aan de laten sluiten in het CoPI en ROT van de veiligheidsregio's.
- > Een respondent gaf aan dat het belangrijk is om in de planvorming meer met het netwerk bezig te zijn, zodat men bewust is van de expertise van andere organisaties die (mogelijk) gebruikt kan worden.
- > Het is belangrijk om te weten hoe de NRV is verbonden aan de ontvangende regio. Als dat aan de voorkant niet scherp is, is ook niet duidelijk wie de 'single point of contact' is voor informatie.
- > Door respondenten werd genoemd dat de faciliteiten van het NRV-actiecentrum niet waren ingericht om een crisis te kunnen structureren. Het idee werd geopperd om bij een toekomstige inzet de professionele omgeving van een veiligheidsregio te gebruiken.
- > Een respondent gaf aan dat er ook geoefend zou moeten worden op leiding en coördinatie. Ook is het niet vanzelfsprekend dat de rode eenheden meedoen aan de landelijke oefeningen, waardoor samenwerking met de oranje eenheden (nog) niet vanzelfsprekend is

Structuren

- > Tijdens de inzet in Limburg had een knip gemaakt moeten worden tussen het NRV-actiecentrum en het veld. Het NRV-actiecentrum gaat over alarmering en aflossing. Operationele afstemming dient ter plaatse te gebeuren in het ROT of CoPI.
- > De mensen in Limburg hebben geen last gehad van wat er mis ging achter de schermen. Het is echter belangrijk dat een en ander voor hulpverleners meer gestructureerd kan verlopen.
- > Een NRV-inzet is anders dan (inter)regionale inzet vanuit een veiligheidsregio. Dit vraagt andere en/of aanvullende dingen van het actiecentrum. Het is goed om te kijken welke activiteiten er uitgevoerd moeten worden en hoe die ingevuld kunnen worden.
- > De NRV zal zaken beter moeten vastleggen en organiseren, maar dit geldt ook voor de veiligheidsregio's die een convenant hebben afgesloten met de NRV. De bereidheid om ermee aan de slag te gaan is er, maar de veiligheidsregio's zijn wel afhankelijk van input van de NRV en vice versa.
- > De afgesproken structuren werden niet aangehouden. Commandovoering ter plaatse maar ook landelijk moet meer gestructureerd en beter georganiseerd worden.
- > Verduidelijk wanneer de grijze vloot wordt ingezet.
- > Geef instructies aan de eenheden hoe zij om moeten gaan met de pers en sociale media.

Aflossing

- > Hulpverleners werkten te lang door. Er moet beter gelet worden op aflossing en het op tijd regelen van slaaplocaties.

- > Op voorhand moet duidelijkheid geschapen worden over de inzetduur die aangehouden wordt en het aflosschema.

Lessen en wensen met betrekking tot de operationele inzet

Communicatie

- > De communicatie was niet goed georganiseerd tijdens de inzet van Limburg. C2000 was niet voor alle eenheden beschikbaar.
- > Communicatie over C2000 was soms te onduidelijk, waardoor OvD's niet wisten wie moest reageren.
- > Er is teveel gebruikgemaakt van Whatsapp. Op onmogelijke momenten (tijdens het aanrijden of tijdens de inzet) werden appberichten verstuurd. Bovendien waren appgroepen niet gestructureerd. Zorg voor gestructureerde appgroepen en beperk het aantal daarvan.
- > Tijdens de inzet in Limburg is het lokale 4G-netwerk intact gebleven. Hierdoor konden alle eenheden van de NRV zelf het thuisfront inlichten. Er is echter een kans dat het netwerk tijdens een dergelijke situatie uitvalt. In zo'n geval is prettig dat iemand vanuit de NRV communiceert met de thuisblijvers en eventuele vragen kan beantwoorden.

Veiligheid

- > Het wegrijden en het rijden zelf is als rommelig ervaren. Het is van belang om voertuigen in de colonne herkenbaar te maken en hiermee te oefenen.
- > Een respondent benoemde dat vermoeidheid een probleem was bij het terugrijden vanuit Limburg. Het was eigenlijk onverantwoord hoe vermoeid sommigen in de auto's zijn gestapt.
- > Er zou een standaard veiligheidsbriefing moeten zijn die naar de aanrijdende eenheden kan worden gestuurd. De aanwezige leidinggevende (leider reddingsgroep of OvD) kan bij de start van een inzet in het brongebied die briefing herhalen.
- > Er is bij de inzet in Limburg op vertrouwd dat iedere bemanningslid voor zichzelf de risico's kan inschatten. Het is nu goed gegaan, maar het was soms op het randje. Het checken van veilig werken zou een vast onderdeel moeten zijn tijdens oefeningen en opleidingen. Waar is de NRV wel van en wat doet de NRV niet?
- > Het is wenselijk dat er een checklist gemaakt wordt met daarin wat men mee moet nemen bij inzet in een rampgebied.

Samenwerking tussen brandweer en reddingsbrigade

- > Hoewel leden van de reddingsbrigade primair voor het redden van drenkelingen worden opgeleid en bij evenementen en dergelijke worden ingezet, wil dat niet zeggen dat de teams van de rode boten van de brandweer meer ervaring hebben met de soort situatie die zich in Limburg voordeed.
- > Volgens een respondent nam de spanning tussen de reddingsbrigade en brandweereenheden in de loop van de hulpverlening toe. Volgens hem moet de structuur beter georganiseerd worden.
- > In verband met stroomuitval, waterlekkages en gaslekkages is het belangrijk om koppels te maken van brandweer en reddingsbrigade, zowel bij de eenheden als bij de OvD's. Dit bevordert de samenwerking.

Algemeen

- > Ovd's hadden behoefte aan meer (sturings)informatie. Het situatiebeeld ontbrak. Dit heeft Ovd's veel tijd gekost.
- > De Ovd van de NRV in het CoPI miste een rechterhand, waardoor coördinatie in het veld ontbrak.
- > Een Ovd heeft tijdens het aanrijden al het een en ander voor te bereiden.
- > Het zorgt voor rust en veiligheid als er een chauffeur mee is. Deze kan informatie plotten als de Ovd ingezet is, maar ook hand- en spandiensten verrichten als verlengde van de Ovd.